Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet



U 50/2022 VP Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi teollisuuden päästöistä (teollisuuspäästödirektiivin muuttaminen)

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä asiantuntijalausuntoa koskien valtioneuvoston U-kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi teollisuuden päästöistä.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Direktiiviin ehdotetuilla muutoksilla sen soveltamisala laajennettaisiin koskemaan metalli- ja teollisuusmineraalien kaivostoimintaa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että kaivosten ja niiden ympäristön erilaisuus otetaan huomioon soveltamisalan laajennuksessa. U-kirjeessä esitetyn mukaisesti tulisi jatkotyössä varmistua siitä, että kaivosten päästöjen vähentämistä koskevat parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmät valmistellaan erityisen huolellisesti ja vaatimukset eri kaivostyypeille laaditaan erillisinä horisontaalisten kaikkia kaivoksia yhteisesti koskevien päästövaatimusten sijaan. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että sääntely mahdollistaa tapauskohtaisen harkinnan luvituksessa. Samat päästöraja-arvot eivät sovellu sellaisenaan eri toiminnoille. Kaivosten ympäristölupamenettelyssä tulee jatkossakin säilyä riittävä harkintavara, jotta kaivosten paikalliset olosuhteet voidaan ottaa tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon.

Direktiivin soveltamisala laajennettaisiin myös litiumakkujen valmistuslaitoksiin. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että on tärkeää varmistua akkulaitoksen määritelmän tarkoituksenmukaisuudesta. Soveltamisalaan lisättävien laitoksien tulisi olla sellaisia, joiden toiminnasta syntyy merkittäviä päästöjä. Huomiota tulisi kiinnittää muun muassa siihen, tuleeko kokoonpanolaitoksia katsoa akkulaitoksiksi, jos niistä ei tule merkittäviä päästöjä. Teollisuudenalana akkuteollisuus on uusi ja erittäin kilpailtu. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, ettei valmistelussa päädytä ratkaisuihin, jotka huonontavat suomalaisen akkuteollisuuden kilpailuasemaa globaalisti tai EU:n sisällä.

Komission ehdotuksessa kaikille teollisuuslaitoksille, lukuun ottamatta eläinsuojia, tulisi otettavaksi käyttöön pakollinen ympäristöjärjestelmä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo tärkeäksi, että toiminnanharjoittajille ei

tule velvoitetta ottaa käyttöön tiettyä ympäristöjärjestelmää vaan toiminnanharjoittajien tulisi voida valita itselleen tarkoituksenmukaisin ympäristöjärjestelmä.

Yleisesti työ- ja elinkeinonministeriö pitää myönteisenä, että ehdotuksella pyritään edistämään teollisten innovaatioiden käyttöönottoa. Keskeistä on, että lainsäädäntö on ajantasaista, ottaa huomioon teknologisen kehityksen ja tukee teollisten innovaatioiden käyttöönottoa sekä on hyvin yhteen sovitettua muun EU:n lainsäädännön ja politiikan kanssa, erityisesti ilmasto-, kiertotalous- ja luonnon monimuotoisuuspolitiikan kanssa.

Kaiken kaikkiaan TEM korostaa, että teollisuuden toimijoiden kannalta ennakoitavuus ja sujuvuus sekä sääntelyn tarkoituksenmukaisuus on olennaista ja se tulisi ottaa huomioon myös tässä uudistuksessa.

Teo Kangaspunta
eritysasiantuntija